

MARYJA JAKO ARCYDZIEŁO I WSPÓŁPRACOWNICA TRÓJJEDYNEGO BOGA WEDŁUG JANA PAWŁA II

Niniejsze przedłożenie skupi się na misji Dziewicy Maryi. Zasadnym wydaje się być bowiem stwierdzenie, że jednym z założeń metodologicznych mariologii papieskiej jest „zaakcentowanie nie tyle tytułów mariologicznych, ile działania i posłania Maryi. Dopiero w Jej działaniu historycznym staje się widoczny Jej »byt«, którego wyrazem stają się konkretne tytuły [...] Mariologia papieska, opierając się na danych historiozbawczych, jest więc mariologią osobową i dynamiczną”¹.

W takim ujęciu można mówić o łasce trynitarnej w odniesieniu do Dziewicy Maryi, widząc w Niej arcydzieło Trójjedynego Boga, i o odpowiedzi Matki Pana na tę łaskę, dzięki której stała się Ona ostatecznie współpracownicą Ojca, Syna i Ducha Świętego. Wyraził to sam Jan Paweł II między innymi w lapidarnym sformułowaniu z encykliki *Redemptoris Mater*: „Pełnia łaski, przy zwiastowaniu anielskim, oznacza dar Boga samego; wiara Maryi, którą głosi Elżbieta przy nawiedzeniu, wskazuje na to, jak Dziewica nazaretańska odpowiedziała na ten dar” (nr 12). Zgodnie z tym naszą refleksję przedstawimy w dwóch ściśle powiązanych ze sobą punktach: 1. Od Trójcy Świętej do Maryi, 2. Od Maryi do Trójcy Świętej.

OD TRÓJCY ŚWIĘTEJ DO MARYI – DZIEWICA MARYJA ARCYDZIEŁEM TRÓJJEDYNEGO BOGA

„Ogólna odnowa dogmatyki – stwierdza B. Forte – domaga się nowego zrozumienia Tej, »którą błogosławić będą wszystkie pokolenia«. Przewyciężając niewątpliwe »wygnanie Trójcy Świętej« w teorii i praktyce chrześcijańskiej, zwraca się uwagę, że »ojczyzna trynitarna« jest początkiem, łonem i końcem wszelkiej refleksji i doświadczenia chrześcijańskiego. Mariologia zostaje przemyślana od nowa w ogólnym kontekście wiary trynitarnej, w powiązaniu z planem i ini-

¹ J. Królikowski, *Maryja w pamięci Kościoła. Mariologia*, część I, Tarnów 1999, s. 76.

cjatywą Ojca, z posłaniem Syna i działaniem Ducha Świętego”². Na taką drogę refleksji o Matce Pana wprowadził już Sobór Watykański II, którego maryjny wykład w ósmym rozdziale *Lumen gentium*, co jest bardzo znamienne, zaczyna się i kończy odniesieniem trynitarnym (nr 52 i 69)³. Można powiedzieć, że papieskie nauczanie Jana Pawła II, bezpośrednio wyrastające i rozwijające wykład ostatniego Soboru, idzie o krok dalej. Dzieje się to przede wszystkim za sprawą pogłębionej refleksji biblijnej, jaką spotykamy u Papieża, który korzysta w tym względzie z osiągnięć współczesnych studiów biblijnych, a także dzięki coraz obfitszemu korzystaniu z nauczania Ojców Kościoła. I tak oto na wspomnianych już wcześniej trzech filarach opiera się papieska mariologia.

Najpierw w papieskim wykładzie na temat Matki Pana jawi się podstawowa prawda: Maryja jest „arcydziełem posłania Syna i Ducha Świętego w pełni czasu”⁴.

To przede wszystkim w encyklice *Redemptoris Mater* i w katechezach maryjnych Jana Pawła II znajdujemy podkreślenie optyki trynitarnej w refleksji o Matce Pana. Tę pierwszą, w ślad za maryjnym wykładem Vaticanum II, otwierają słowa z Listu do Galatów 4, 4-6, „które – jak podkreśla Papież – sławią zarazem miłość Ojca, posłannictwo Syna, dar Ducha Świętego, Niewiastę, z której narodził się Odkupiciel, oraz nasze Boże synostwo w tajemnicy »pełni czasu«” (nr 1). W katechezach zaś spotykamy między innymi oddzielną katechezę noszącą znamienny tytuł: „Maryja w perspektywie trynitarnej”. Jan Paweł II nawiązuje w niej znowu do nauczania maryjnego ostatniego Soboru podkreślając: „Wstęp rozdziału VIII *Lumen gentium* wskazuje zatem na perspektywę trynitar-ną jako istotny wymiar doktryny maryjnej. Wszystko bowiem ma źródło w woli Ojca, który posłał Syna na świat, objawiając Go ludziom i ustanawiając Głową Kościoła oraz centrum dziejów. Zamyśl ten urzeczywistnił się przez wcielenie, dzieło Ducha Świętego, ale zarazem dzięki istotnemu udziałowi kobiety, Maryi Dziewicy, która wniosła w ten sposób ważny wkład w ekonomię udzielania się Trójcy Świętej rodzajowi ludzkiemu”⁵.

Rozważając prawdę o odwiecznym wpisaniu Dziewicy z Nazaretu w zbawcze plany Trójjedynego Boga, Papież sięga ponadto do słów Listu do Efezjan 1, 3-7, określając je jako odpowiednik, swego rodzaju kontekst do objawienia zawartego w Łukasowym zwiastowaniu anielskim. Słowa te, mówiące o „błogosławieństwie duchowym w Chrystusie”, dotyczące zbawienia wszystkich, w szczególności, wyjątkowy sposób odnoszą się do samej Maryi. „Do Maryi to błogosławieństwo – stwierdza w *Redemptoris Mater* Jan Paweł II – odnosi się w mierze

² B. Forte, *Maryja, ikona tajemnicy. Zarys mariologii symboliczno-narracyjnej*, Warszawa 1999, s. 36.

³ Por. tamże, s. 38.

⁴ KKK 721.

⁵ Jan Paweł II, *Maryja w tajemnicy Chrystusa i Kościoła*, Libreria Editrice Vaticana 1998, s. 51.

szczególnej i wyjątkowej. Elżbieta pozdrawia Ją jako »błogosławioną między niewiastami« (nr 8). Chodzi bowiem o błogosławieństwo dotyczące Matki Chrystusa Odkupiciela. I tak oto jeszcze raz potwierdza się prawda, że tajemnica Maryi może być ujęta we właściwy sposób, jeżeli będzie ona rozważana w świetle trynitarnego misterium Boga. Dla Papieża, i dla nas wszystkich, jest bowiem oczywiste, że „opatrnościowy plan Trójcy Przenajświętszej jest centralną rzeczywistością Objawienia i wiary”⁶. Stąd też zasadniczy wykład papieski o Dziewicy Maryi, zawarty w encyklice *Redemptoris Mater*, wydanej w roku 1987, poprzedziła trylogia dokumentów papieskich o Osobach Bożych: encyklika *Redemptor hominis* – rok 1979, encyklika *Dives in misericordia* – rok 1981, i encyklika *Dominum et Vivificantem* – rok 1986.

To błogosławieństwo duchowe, jakim została napełniona Dziewica z Nazaretu, to „majestat łaski” – jak to określa Jan Paweł II. W encyklice *Redemptoris Mater* czytamy: „Maryja nosi w sobie, jak nikt inny wśród ludzi, ów »majestat łaski«, jaką Ojciec »obdarzył nas w Umiłowanym«, a łaska ta stanowi o niezwykłej wielkości i pięknie całej Jej ludzkiej istoty” (nr 11). Do Maryi, by posłużyć się określeniem z Listu apostołskiego *Tertio millennio adveniente*, odnosi się w sposób wyjątkowy prawda o „trwaniu we wnętrzu Boga” (nr 8), uczestniczeniu w Jego życiu, prawda o przebóstwieniu. A owo „trwanie we wnętrzu Boga”, dotyczące Dziewicy Maryi i każdego z nas, ma źródło trynitarne. „Duch Święty, którego Ojciec posłał w imię Syna – czytamy w *Tertio millennio adveniente* – sprawia, że człowiek uczestniczy w wewnętrznym życiu Boga, że jest na podobieństwo Chrystusa również synem, a także dziedzicem tych dóbr, które są udziałem Syna (por. Ga 4, 7)” (nr 8).

Maryja, jako „pierwsza wśród odkupionych”⁸ – w odróżnieniu od wszystkich pozostałych ludzi – jest człowiekiem rozpoczynającym ziemskie życie w stanie łaski, została stworzona w łasce, od początku była nowym stworzeniem, była przebóstwiona. Jan Paweł II zaprasza nas, abyśmy „za te właśnie narodziny Maryi w blasku Niepokalanego Poczęcia” czcili Trójcę Przenajświętszą⁹. To, co rozpoczęło się w niepokalanym poczęciu, znalazło swoje dopełnienie we wniebowzięciu Dziewicy z Nazaretu. Mówiąc o tym dopełnieniu, Jan Paweł II pozdrawia Maryję: „Ty! Obleczona w słońce niezgłębionego Bóstwa. W słońce nieprzezniknionej Trójcy: pełna Ojca i Syna, i Ducha Świętego”¹⁰. Ta „pełnia Trójjedy-

⁶ RM 3.

⁷ Por. F. Courth, *La tensione ecumenica della „Redemptoris Mater”*, w: „*Redemptoris Mater*”. *Contenuti e prospettive dottrinali e pastorali. Atti del Convegno di studio. Roma, 23-25 maggio 1988*, Roma 1988, s. 162.

⁸ Jan Paweł II, *Bulla „Aperite portas Redemptori”*, AAS 75(1983), s. 91.

⁹ Por. *Homilia*, 8 XII 1983, w: *Jan Paweł II o Matce Bożej 1978-1998*, red. A. Szostek, Warszawa 1999, t. II, s. 235.

nego”, która stała się udziałem Maryi, definiuje Ją niejako od początku i na wszystkich kolejnych etapach Jej życia. W tym duchu Jan Paweł II podkreśla, że Kościół „pozdrawia Ją [Maryję] jako szczególnie zjednoczoną z Trójcą Przenajświętszą w chwili poczęcia, w chwili zwiastowania, na Kalwarii i podczas Pięćdziesiątnicy – Zielonych Świątek, i wreszcie w chwili wniebowzięcia”¹¹. Prawda o tej zbawczej „pełni Trójjedynego” w Maryi w szczególny sposób została objawiona w chwili nazaretańskiego zwiastowania. To wówczas bowiem w duszy Maryi „odsłonił się niejako cały »majestat łaski«... Zwiastun – podkreśla Papież – mówi wszak do Maryi »łaski pełna« – mówi zaś tak, jakby to było Jej właściwe imię. Nie nazywa swej rozmówczyni imieniem własnym »Miriam (=Maryja)«, ale właśnie tym nowym imieniem: »łaski pełna«”¹². Jest to imię, które wynika ze szczególnej, wyjątkowej więzi z Trójjedynym Bogiem, niejako wyrasta ono z wpisania od początku misterium Maryi w misterium Przenajświętszej Trójcy.

W ten sposób można mówić o „pełnym zarysie” samoobjawienia się Boga w nazaretańskim zwiastowaniu. W głębokiej teologiczno-mistycznej refleksji ukazał to Jan Paweł II w homilii wygłoszonej w Bazylice Matki Boskiej Większej, 8 XII 1988 r., w której dziękował „za dary Roku Maryjnego”. „»Bądź pozdrowiona, pełna łaski« (Łk 1, 28). Słyszysz Dziewica w miasteczku Nazaret słowa pozdrowienia anielskiego. Doznaje głębokiego wzruszenia, »zmieszała się« (Łk 1, 29), a równocześnie otwiera się Jej umysł: co znaczą te słowa? (por. Łk 1, 29). Oto Bóg mówi Jej o swej odwiecznej tajemnicy. Mówi, że jest Ojcem – a to Ojcostwo, które jest Bogiem samym, przedwiecznie wyraża się w Synu. Ten Syn Ojcu współistotny jest Bogiem samym. Bóg z Boga, Światłość ze Światłości. Bóg prawdziwy z Boga prawdziwego. Zrodzony, a nie stworzony. Tak. Zrodzony i odwiecznie rodzony w jedności Bóstwa. W jedności Ojca, Syna i Ducha – Miłości.

W miasteczku galilejskim nawiedza Dziewicę przez anielskiego Zwiastuna Bóg sam. I mówi Jej o swej odwiecznej tajemnicy. Dzieli się z Nią, ze stworzeniem, ze swą pokorną służebnicą, tajemnicą swych odwiecznych zamierzeń. Są to zamierzenia Ojca i Syna, i Ducha Świętego: w jedności Bóstwa, które jest Miłością. Bóg, który jest Miłością, ogarnia wszystko, co stworzone, widzialne i niewidzialne. Miłość, która jest Boskim Istnieniem – *Esse* – Trójcy, »wczoraj i dziś i na wieki« (por. Hbr 13, 8), skupia się na człowieku. Człowieka pragnie obdarować uczestnictwem swego Życia, swej Natury, Bóstwa samego. I oto na drodze tego obdarowania znajduje się Ona: Łaski pełna”¹³. Nieco wcześniej, w tym samym roku, w Liście apostoelskim *Mulieris dignitatem* Papież napisał: „Niewiasta znajduje się w centrum zbawczego wydarzenia. Samoobjawienie się Boga, który

¹⁰ Homilia, 15 VIII 1983, w: *Jan Paweł II o Matce Bożej*, t. II, s. 211.

¹¹ *Rozważanie*, 8 XII 1996, w: *Jan Paweł II o Matce Bożej*, t. III, s. 237.

¹² RM 8.

¹³ *Homilia*, 8 XII 1988, w: *Jan Paweł II o Matce Bożej*, t. III, s. 62-63.

jest niezgłębną jednością Trójcy, zawiera się już w pełnym zarysie w nazaretańskim zwiastowaniu [...]” (nr 3).

Tak więc, jak wynika z papieskiego nauczania, Dziewica Maryja jako pierwsza z ludzi poznaje Boga trójjedynego miłości: Ojca, Syna i Ducha Świętego. Maryja poznaje Tego, który Ją wybrał i nappełnił w sposób uprzedni i wznioślejszy niż pozostałych ludzi wszelkim błogosławieństwem duchowym w Chrystusie. To Jej pierwszej objawiła się darmowa i zaskakująca miłość trynitarna, która uprzedza wszelką miłość ludzką (por. 1 J 4, 9-10). To Ona jako pierwsza przy zwiastowaniu została obdarowana łaską nowotestamentalnego objawienia. „Maryja jest pierwszą – czytamy w *Redemptoris Mater* – której udziałem staje się to nowe objawienie Boga, a w nim nowe »samodarowanie się« Boga” (nr 36).

Konkludując zatem stwierdzamy za Janem Pawłem II, że Maryja jako pierwsza w Nowym Przymierzu „doświadczalnie przeżyła tajemnicę Boga Jedynego w troistości Osób, który jest źródłem wszelkiego Życia, wszelkiego Światła i wszelkiej Miłości”¹⁴.

Tak oto w zarysie w nauczaniu Jana Pawła II przedstawia się pierwsza część refleksji o Matce Pana w perspektywie trynitarnej, którą nazwaliśmy „od Trójcy Świętej do Maryi”.

OD MARYI DO TRÓJCY ŚWIĘTEJ – DZIEWICA Z NAZARETU WSPÓLPRACOWNICĄ TRÓJJEDYNEGO BOGA

Jan Paweł II w Liście apostolskim *Mulieris dignitatem* stwierdza: „Kiedy Maryja odpowiada na słowa Zwiastuna swoim *fiat*, wtedy ta »pełnia łaski« czuje potrzebę swego osobistego odniesienia do daru, jaki został Jej objawiony. Mówi więc: »Oto ja służebnica Pańska« (Łk 1, 38)” (nr 5). To odniesienie ostatni Sobór nazwał „posłuszeństwem wiary”: „Bogu objawiającemu należy okazać *posłuszeństwo wiary*”¹⁵. Przypominając tę prawdę w encyklice maryjnej Jan Paweł II podkreśla jej doskonałe urzeczywistnienie właśnie w Maryi. „Przy zwiastowaniu bowiem – czytamy w encyklice – Maryja, okazując »posłuszeństwo wiary« Temu, który przemawiał do Niej słowami swego zwiastuna, poprzez »pełną uległość rozumu i woli wobec Boga objawiającego« – w pełni powierzyła się Bogu. Odpowiedziała więc całym swoim ludzkim, niewieścim »ja«. Zawierało się w tej odpowiedzi wiary doskonałe współdziałanie »z łaską Bożą uprzedzającą i wspomagającą« oraz doskonała wrażliwość na działanie Ducha Świętego, który »darami swymi wiarę stale udoskonala«” (nr 13). W ten sposób sama odpowiedź wiary Maryi związana jest również z działaniem w Niej Trójjedynego Boga. Podkre-

¹⁴ *Przemówienie*, 5 V 1980, w: *Jan Paweł II o Matce Bożej*, t. II, s. 115.

¹⁵ KO 5.

ślił to Ojciec św. w encyklice o Duchu Świętym rozwijając myśl soborową na ten temat: „Maryja weszła w dzieje zbawienia świata poprzez posłuszeństwo wiary – czytamy w encyklice. – Wiara zaś w swej najgłębszej istocie jest otwarciem serca ludzkiego wobec Daru: wobec samoudzielania się Boga w Duchu Świętym [...] Gdy Trójjedyny Bóg otwiera się wobec człowieka w Duchu Świętym, wówczas to Jego otwarcie się odsłania i daje zarazem stworzeniu-człowiekowi pełnię wolności. Owa pełnia wyraziła się tak wzniosłe przez wiarę Maryi, przez »posłuszeństwo wiary«: zaiste, »Błogosławiona jesteś, któraś uwierzyła!«” (nr 51).

Nazaretańskim *fiat* Dziewica Maryja rozpoczęła współpracę z Trójjedynym Bogiem, który objawił i urzeczywistnił do końca swoją zbawczą miłość wobec świata w Jezusie Chrystusie. A była to od początku i – dodajmy od razu – jest w dalszym ciągu współpraca macierzyńska. Najpierw w odniesieniu do Jednorodzonego Syna Boga Ojca, którego Ona, jako ziemską Matka, „pierwej poczęła duchem niż ciałem: właśnie przez wiarę!” – podkreśla Papież w *Redemptoris Mater*, powołując się na Ojców Kościoła: św. Augustyna i św. Leona Wielkiego (nr 13). Od owego ziemskiego poczęcia Syna Bożego przez wiarę rozpoczęło się, akcentowane przez ostatni Sobór, a zwłaszcza przez Jana Pawła II, szczególnie pielgrzymowanie Maryi w wierze. Dodajmy: w wierze owocującej zawsze miłością. Opisując je Autor *Redemptoris Mater* „posługuje się charakterystycznymi określeniami, takimi jak »trud serca«, »noc wiary« czy »kenoza wiary«, co przydaje temu pielgrzymowaniu realizmu ustawicznej konfrontacji ze słowem Bożym i wzrastającego przyłgnięcia do tajemnicy Syna, w miarę odsłaniania się kolejnych aspektów Jego osoby i Jego misji”¹⁶. Szczytem zbawczej współpracy przez wiarę Maryi z Jezusem stała się Kalwaria: „Przez wiarę Maryja jest doskonale zjednoczona z Chrystusem w Jego wyniszczeniu... Przez wiarę Matka uczestniczy w śmierci Syna – a jest to śmierć odkupieńcza”¹⁷. A skoro „Duch Święty [...] zstępuje niejako w samo serce ofiary, która jest składana na Krzyżu [...] spala tę ofiarę ogniem Miłości, która jednoczy Syna z Ojcem w trynitarnej komunii”¹⁸ – to można powiedzieć, że kalwaryjska „kenoza” wiary Maryi stanowi szczególny akt Jej współpracy z Trójjedynym Bogiem. W tym momencie w szczególny sposób dochodzi do głosu prawda, że Maryja „stała się w zbawczych zamierzeniach Trójcy Świętej »nową Ewą«”¹⁹.

To macierzyństwo Maryi w ekonomii łaski, macierzyństwo oparte na wierze, wyrastające z wiary, „trwa nieustannie [...] – jak uczy Vaticanum II – aż do wiekuistego dopełnienia się zbawienia wszystkich wybranych”²⁰. „Jeśli przez wiarę

¹⁶ T. Siudy, *Służebnica Pańska*, Niepokalanów 1995, s. 36-37.

¹⁷ RM 18.

¹⁸ DeV 41.

¹⁹ *Homilia*, 8 XII 1992, w: *Jan Paweł II o Matce Bożej*, t. III, s. 151.

²⁰ KK 62.

– jak podkreśla Jan Paweł II – Maryja stała się Rodzicielką Syna, którego dał Jej Ojciec w mocy Ducha Świętego [...] to w tejże samej wierze odnalazła Ona i przyjęła ów inny wymiar macierzyństwa, który Jej Syn objawił w czasie swego mesjańskiego posłannictwa”²¹. Chodzi, jak wiadomo, o macierzyństwo duchowe albo, jak to określa tytuł trzeciej części *Redemptoris Mater*, pośrednictwo macierzyńskie Wniebowziętej Matki Pana. Stąd też ostatecznie Ojciec św. mógł napisać w *Redemptoris Mater* jakby o kluczu, który otwiera nam wewnętrzną prawdę Maryi, a jest nim właśnie Jej wiara (por. nr 19).

Maryja, która przez wniebowzięcie doznała w sposób ostateczny zbawczych skutków miłości Trójjedynego Boga, trwa w pełni „we wnętrzu Boga”, „nie zaprzestaje zbawczej »służby«, w której wyraża się macierzyńskie pośrednictwo »aż do wiekuistego dopełnienia się zbawienia wszystkich wybranych«”²². W dalszym ciągu na zbawczy dar miłości Boga odpowiada macierzyńską miłością zbawionego stworzenia. W tym kontekście odczytujemy końcową zachętę Konstytucji *Lumen gentium*, by chrześcijanie błagali wytrwale Matkę Boga i Matkę ludzi, aby „wstawiała się u swego Syna, dopóki rodziny ludów w pokoju i zgodzie nie zespolą się szczęśliwie w jeden lud Boży na chwałę Przenajświętszej i nierozdzielnej Trójcy” (nr 69).

W oparciu o te podstawowe prawdy odnoszące się do Matki Pana Jan Paweł II może stwierdzić, że Maryja już w samym misterium Wcielenia przez swoje *fiat* stała się „autentycznym podmiotem zjednoczenia z Bogiem”²³. Z tej też racji może stanowić i rzeczywiście stanowi drogę do Trójcy Świętej²⁴. A stanowi tę drogę – dodajmy – zarówno w wymiarze poznawczym, mówią już o tym Ojcowie Kościoła²⁵, na płaszczyźnie wzorczej i poprzez swoje macierzyńskie wstawiennictwo.

W ten oto sposób zamyka się historiozbawczy krąg papieskiego nauczania. Maryja jako zbawcze arcydzieło Trójjedynego Boga staje się Jego szczególną współpracownicą w dziele zbawienia. Wychodząc od misterium Trójcy Świętej dochodzimy do Dziewicy Maryi, by z kolei wraz z Nią wrócić do Trójjedynego.

Na zakończenie naszej refleksji dotyczącej wykładu maryjnego Jana Pawła II jeden, ale bardzo istotny, wniosek. Kongregacja Wychowania Katolickiego w dokumencie zatytułowanym *Maryja Dziewica w formacji intelektualnej i duchowej* stwierdza w ostatnim, 22 punkcie: „Maryja jest pośród wszystkich wierzących jakby »zwierciadłem«, w którym odbijają się w sposób najgłębszy i najprostszy »wielkie dzieła Boże« (Dz 2, 11). Teologia ma za zadanie te dzieła ukazywać.

²¹ RM 20.

²² Tamże, nr 41.

²³ List apostolski *Mulieris dignitatem*, nr 4.

²⁴ Por. *Homilia w Zapopan*, 30 I 1979, w: *Jan Paweł II o Matce Bożej*, t. II, s. 25.

²⁵ W *Mulieris dignitatem* Jan Paweł II cytuje *Homilię* przypisywaną św. Grzegorzowi Cudotwórcy i odsyła także do mowy *Na Zwiastowanie NMP*, por. przypis 16 do numeru 3 *Listu*.

Godność i znaczenie mariologii wynika więc z godności i znaczenia chrystologii, z wartości eklezjologii i pneumatologii, ze znaczenia nadprzyrodzonej antropologii i eschatologii; mariologia znajduje się w ścisłym związku z wszystkimi tymi traktatami²⁶. W świetle papieskiego nauczania Jana Pawła II stwierdzenie powyższe należy uzupełnić koniecznie o „trinitologię”.

I jeszcze raz oddajmy głos Ojcu św., który przemawiając na Jasnej Górze z okazji Jubileuszu 600-lecia, powiedział: „Oto przybywam w pielgrzymce, ażeby oddać chwałę Bogu Przedwiecznemu w tym narodowym sanktuarium mej Ojczyzny, w którym Pani Jasnogórska jako Służebnica Pańska sama oddaje Trójcy Przenajświętszej wszelką cześć i chwałę, wszelką miłość i wdzięczność, jakiej sama tu doznaje”²⁷. Takiej postawy wychwalania Boga trójjedynej miłości uczy nas Jan Paweł II. Pozostaje nam zatem być dobrymi uczniami w tej szkole.

Résumé

Dans son enseignement marial Jean Paul II met en évidence l'un de principes méthodologiques dans l'action et la mission de Marie. La Mère du Sauveur est inscrite par le Pape dans le cercle de l'histoire du salut qui est animé par »l'économie« de la Sainte Trinité. Dans ce cercle, Marie se présente, d'un côté comme un chef-d'œuvre du Très-Haut, et de l'autre comme une collaboratrice dans l'œuvre du salut.

En s'inspirant de l'enseignement papal, l'auteur du présent article place ces deux essentielles dimensions du lien salutaire de la Vierge Marie avec la Sainte Trinité dans deux points étroitement liés entre eux: de la Sainte Trinité à Marie et de Marie à la Sainte Trinité.

Tout d'abord, Marie apparaît comme un »chef-d'œuvre de l'envoi du Fils et du Saint-Esprit dans la plénitude des temps«. »La majesté de la grâce« que porte Marie en elle-même et le fait qu'elle »demeure en Dieu« en témoignent. Ainsi, celle qui est »pleine de grâce« et immaculée, est-elle aussi la première dans le Nouvel Alliance qui »a vécu dans son expérience le mystère du Dieu Un dans Trinité de Personnes.

Cet expérience salutaire de Marie – la servante de Dieu, a fructifié dans sa collaboration avec le Dieu Un et trinitaire. Cette expérience a totalement été maternelle. La maternité de Marie dans l'économie du salut a commencé à Nazareth quand elle a répondu son »Fiat« et elle demeure toujours jusqu'à l'achèvement total du salut pour tous les élus. C'est pourquoi Jean Paul II souligne que déjà dans le mystère de l'Incarnation Marie est devenue »un sujet authentique de l'union avec Dieu«.

L'enseignement du pape montre clairement que la mariologie doit être nécessairement liée non seulement à la christologie ou à la pneumatologie ou à l'ecclésiologie ou bien encore à l'anthropologie mais aussi à la trinitologie.

²⁶ Cyt za: Królikowski, *Maryja w pamięci Kościoła*, s. 332.

²⁷ *Przemówienie*, 19 VI 1983, w: *Jan Paweł II o Matce Bożej*, s. 177.